

Verzameld werk

Foto: Lex Kattenwinkel

Hester Loeff

Hester Loeff is eigenlijk pas sinds een jaar of zes serieus bezig met het verzamelen van naturalia op de stranden in de buurt van haar woonplaats Zierikzee. Schelpen, fossiele botten van pleistocene zoogdieren, maar ook archeologische strandvondsten, zoals vuurstenen werktuigen: Hester is een strandjutter *extra ordinaire*. Die brede interesse is ook te herleiden uit haar gevarieerde activiteiten in het dagelijks leven. Opgeleid als opticien werkt ze sinds 2015 als conservator zoogdierbotten in het Zeeuws Museum en beheert ze de bottenverzameling in het Stadhuismuseum. Daarnaast studeert ze Cultuurwetenschappen aan de Open Universiteit. In korte tijd heeft Hester naam gemaakt in het pleistocene zoogdierwereldje en in 2018 kreeg ze de Van der Lijn aanmoedigingsprijs van de NGV uitgereikt. Hoog tijd dus om haar collectie eens onder de loop te nemen.

Wat verzamel je en waarom?

Ik verzamel eigenlijk alle soorten naturalia: botten, schelpen, en boeken over deze onderwerpen. Die vind ik vooral op internet. Ik ben in 2014 begonnen, relatief laat dus. Ik ben niet zozeer uit op een grote verzameling. Ik word vooral gedreven door

het zoeken en de spanning van misschien iets bijzonders oprapen. Daar komt bij een algehele verwondering, het opdoen van nieuwe kennis en dat ook weer overbrengen op anderen. Ik vind het heel leuk om strandexcursies te organiseren. Ook voor kinderen organiseer ik workshops met micro-

scoopjes. Soms denk ik weleens dat als ikzelf iemand met een passie voor naturalia en verzamelen was tegen gekomen als kind, ik al veel eerder deze interesse had ontdekt en misschien ook andere studiekeuzes had gemaakt. Veel kinderen hebben geen toegang tot dit soort activiteiten simpelweg omdat er in hun omgeving niemand is die ze op weg helpt. Daar wil ik aan bijdragen.

Hoe groot is je verzameling?

Mijn verzameling is behoorlijk uitgebreid, maar ook niet overdreven groot. Het leeuwendeel is schelpen, gevolgd door (fossiele) botten. Maar botten nemen natuurlijk wel veel ruimte in. Om dat te compenseren heb ik vooral een grote gruiscollectie van het Bekken van Parijs uit de natenschap van wijlen Anton Janse die

nog uitgezocht moet worden. Ik zoek ook gruismateriaal uit voor Henk Mulder, bijzonder mooi materiaal uit het Pliocene van onder andere Spanje, een genot om mee bezig te zijn zonder de lasten van het onderhouden van een verzameling, ideaal.

Wanneer besloot je onder andere pleistocene botten en fossiele schelpen te gaan verzamelen?

Ik heb nog steeds niet echt besloten een bepaalde groep te gaan verzamelen, ik wissel vooral af tussen schelpen, dierlijk materiaal, foraminiferen, zandmonsters. Ik verzamel eigenlijk alles wat los en vast zit, zodoende heb ik een soort 18e eeuwse rariteitenkabinet en dat is ook waar ik naar streef. Ik ben zelfs rariteitenkabinetjes gaan maken omdat ik het zo zonde vond dat al dat mooie materiaal alleen maar in lades lag. De inhoud van de kabinetjes stel ik zorgvuldigheid samen en ik let daarbij vooral op "natuurlijke schoonheid". Het oog wil ook wat. Maar ik loop ook tegen regels aan. Zomaar dierlijk materiaal gebruiken mag in Nederland niet, dus ik gebruik alleen materiaal van onbeschermden soorten zoals huismuizen.

Wat was je eerste vondst en waar vond je die?

Mijn eerste vondst was op 18 mei 2014. Ik was met mijn oudste op excursie op de Maasvlakte geleid door

Walter Langendoen. Daar vonden we wat onbepaalde botfragmenten, en een puntgaaf muizenkiesje. Dit was het moment waarop het verzamelvirus insloeg, bij mij wel te verstaan, mijn oudste vond er niks aan. Ik had ooit eerder wel een haaiantand gevonden: toen ik 18 was in het Amstelpark in Amsterdam. Sinds die tijd kon ik nooit meer normaal over een schelpenpad lopen maar echt verzamelen deed ik toen nog niet. Hoewel mijn kinderen ook verzamelingetjes hebben is het virus bij hen niet latent aanwezig. Ik zoek altijd alleen.

Hoe heb je je collectie opgeslagen en waar?

Op verschillende plekken in huis, maar het grootste deel bevindt zich in mijn "Darwinkamer". Die kamer heb ik ingericht naar het voorbeeld van de werkkamer van Charles Darwin in Downe House, waar ik in 2018 geweest ben. Een inspirerende en bijzondere plek: een 19e eeuwse kamer, een groot bureau met fauteuil, eikenhouten boekenkasten gevuld met in leder gehulde victoriaanse naslagwerken, hier en daar een souvenir van zijn reis met de Beagle en portretten van wetenschappers die hij bewonderde aan de muur. Bij mij thuis zit het grootste deel in metalen ladekasten. Ik hoop ooit nog eens een mooie houten kast te hebben die meer past bij een 19e eeuwse kamer dan backfieldkasten.

Wat is je meest bijzondere/ zeldzame vondst/ verzamelingstuk?

Ik heb meerdere meest bijzondere stukken, maar de mooiste is een Neanderthaler schaaft die ik vond op het Maasvlakte strand. Het besef om na die Neanderthaler de eerste te zijn die dat werktuig in handen heeft was heel bijzonder. Een andere mooie vondst was een enorme mammoetkies met een stuk van de bovenkaak, ook van Maasvlakte 2. En ook nog een premolaar van een nijlpaard van de Kaloot. Deze heb ik inmiddels aan het Koninklijk Zeeuws genootschap der Wetenschappen geschonken, omdat ik van mening ben dat bijzondere stukken niet in een privécollectie thuishoren.

Op welke plek zoek je het liefst?

Het Banjaardstrand is toch wel favoriet, het voelt een beetje als "mijn" strand hoewel dat natuurlijk onzin is. Ik heb daar een flinke collectie bijzonder schelpmateriaal van, maar ook veel aardewerk en bijzonder botmateriaal. Ik heb bijvoorbeeld een middenhandsbeentje van een beer en een coproliet van een oerzwijn. Ook een 12e eeuwse mensenschedelfragment komt daar vandaan. Ik ben in 2015 begonnen daar te zoeken en heb zodoende een mooi overzicht van wat daar te vinden is. Ik heb er nog wel jaren werk aan om dat allemaal goed te verwerken. Ook op het strand van Westenschouwen kom ik graag. Eind 2018 werd het Banjaardstrand opnieuw opgespoten. De eerste tijd was er weinig meer te vinden dan grote vuursteenknollen (ook nog eens interessant om uit te zoeken hoe die daar kwamen). Toen ben ik eens gaan kijken op het strand van Westenschouwen en daar bleek toch ook bijzonder (fossiel) schelpmateriaal te vinden te zijn, ook wel vergelijkbaar met het Banjaardmateriaal. De suppleties komen waarschijnlijk uit dezelfde hoek, uit de buurt van de steenbanken.

Welk stuk zou je nog graag eens vinden of aan je verzameling toevoegen?

Een stuk Neanderthalerschedel, of een hoektand van een sabeltandkat. Een dp2 (eerste melkkies wolharige mammoet, red.) of een melkslagtandje van een wolharige mammoet staat ook wel op mijn lijstje. Aan de andere kant ben ik tevreden met wat ik al heb. Het zoeken en vinden zelf is

voor mij belangrijker dan het hebben van een verzameling. Ik vind het een fijn idee vondsten te kunnen schenken aan musea, zodat het een goede bestemming krijgt in plaats van bij mij in een laatje te liggen verstoffen.

Heb je ideeën over wat er met je collectie gebeuren moet als je er niet meer bent?

Het materiaal dat ik van de Banjaard

heb gaat te zijner tijd voor een deel naar het Natuurhistorisch Rotterdam en Naturalis. Alleen de meest bijzondere stukken, de rest gaat waarschijnlijk de container in. Verder willen mijn kinderen misschien wat hebben. Ook ben ik al jaren bezig om verzamelmateriaal om te zetten in rariteitenkabinetjes waardoor ze een andere functie krijgen. Ik vind het zo zonde dat veel mooi materiaal in laatjes ligt zonder dat iemand er ooit naar kijkt.

Meer weten over Hester? Kijk op haar website <https://hesterloeff.nl/> of volg haar op Twitter @HesterLoeff

